

Meri- ja vesiviranomainen
Havochvatten(at)havochvatten.se
Hakan.carlstrand(at)havsochvatten.se

10.3.2022

SUOMALAIS-RUOTSALAISEN RAJAJOKIKOMISSIION LAUSUNTO LIITTYEN MERI- JA VESIVIRANOMAISEN EHDOTTAMIIN MUUTOKSIIN KALASTUSSÄÄNTÖÖN VUODELLE 2022

Dnr: 785-2022

Rajajokikomissio kiittää Meri- ja vesiviranomaista lausuntopyynnöstä viranomaisen ehdotuksiin.

Kalastus rannikkoalueella

HaV:illa on ehdotuksia ensisijaisesti kiinteillä pyydyksillä tapahtuvaan kalastukseen rannikkoalueella:

- 1) Kalastuslisenssin haltijoilta vaadittaisiin poikkeuslupa muiden lajien kuin lohen ja taimenen kalastukseen kiinteillä pyydyksillä 11.-16. kesäkuuta. Poikkeus annettaisiin ainoastaan, jos kalastuslisenssin haltija voi todistaa pyytäneensä muita kalalajeja viimeisten kolmen vuoden aikana ja erityisesti ko. kauden aikana (11.-16. kesäkuuta).
- 2) Kalastajilta, joilla ei ole kalastuslisenssiä (vapaa-ajan kalastajat) rajoitetaan kiinteiden pyydysten määrää niin, että sallitaan korkeintaan 1-2 pyydystä. Tämä perustuu siihen, että useampia pyydyksiä ei voida pitää perusteltuna kotitarvekalastuksen näkökulmasta.
- 3) Muiden lajien kuin lohen ja taimenen kalastus kiinteillä pyydyksillä saisi alkaa 17. kesäkuuta klo 00.00 (klo 12.00 sijaan).
- 4) Lohenkalastus olisi sallittua vain 31. elokuuta asti.
- 5) Kiinteät pyydykset eivät saa olla kalastavia siihen aikaan, kun kalastus on kiellettyä.

Rajokikomissio toteaa, että HaVin ehdotukset liittyen rannikkoalueen kalastukseen kiinteillä pyydyksillä ovat kannatettavia ja hyvin perusteltuja, koska ne vähentäisivät mahdollisia vaurioita Tornionjoen lohelle silloin kun se on matkalla kutuvaellukselleen mereltä joelle. Samalla rajajokikomissio esittää edelleen olemassa olevan tarpeen suojella Tornionjoen meritaimenta rajoittamalla sen kalastusta ja vähentämällä turhaa käsittelyä.

Rajokikomissio esittää, että vapaa-ajan kalastajille sallittaisiin korkeintaan yksi kiinteä pyydys. Tämä on perusteltua erityisesti siksi, että Suomessa vastaava rajoitus koskee muiden lajien kuin lohen ja taimenen kalastusta (Valtioneuvoston asetus Tornionjoen kalastusalueella sovellettavista kansallisista kalastusmääräyksistä [348/2016 §3](#)).

Suomessa isorysän käyttö lohen ja taimenen vapaa-ajankalastuksessa on kielletty (Valtioneuvoston asetus kalastuksesta [1360/2015](#)). Komissio esittää, että on syytä katsoa vastaavat kansalliset säännökset suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen sovellusalueen sisällä tapahtuvalle rannikkokalastukselle. Tämä olisi tärkeää sille, että mahdollisuudet yhteisellä alueella tapahtuvaan kalastukseen toteutuisivat oikeudenmukaisesti ja yhtäläisin edellytyksin.

Siiankalastus

Liittyen Maa- ja metsätalousministeriön ehdotukseen asettaa maksimimitta lipolla pyydetylle siian saaliille komissio toteaa seuraavasti:

Siika altistuu väistämättä stressille, jos se mitattaisiin ja ko. menetelmä on kohtuullisen epäkäytännöllistä kalastuksessa, joka tapahtuu pitkillä lipoilla.

Vuosittaisessa biologisessa neuvonannossa Tornionjoen kalastushallinnolle, jonka LUKE ja SLU tekevät yhteistyössä vuodelle 2022 todetaan, että ”*Tornionjoen vaellussiialla näkyy merkkejä pitkäaikaisesta kannan heikentymisestä*”. Samalla tutkijat esittävät, että ”*tämän lajin suotuisaa kehitystä edesauttavat toimenpiteet ovat tarpeellisia. Tärkeitä hoitotavoitteita vaellussiialle ovat kannan määrällisen runsastumisen lisäksi myös paluu suurempaan keskipakoon sekä varhaisempaan kutuvaellusaikaan.*”

Raportissa kirjoitetaan:

”*Äskettäin päättyneen Tornionlaakson vaellussiikatutkimuksen tulokset (Palm ym. 2019; Broman & Jokikokko 2021) osoittavat, että aikaisin jokeen nousevan siian määrän väheneminen saattaa johtua siitä, että nämä siikat viettävät joessa pidemmän ajan ennen kutuaikaa jo voivat siten suuremmassa määrin joutua jokikalastuksen saaliiksi kuin myöhemmin kudulle nousevat siikat. Hankkeessa toteutetuissa merkintätutkimuksissa jopa 25% aikaisin kudulle nousevista sioista joutuu saaliiksi, minkä voidaan odottaa vähentävän poikastuotantoa. Näin kova kalastuspaine voi myös estää siian keskikoon ja keski-ikä kasvua.*”

Komissio korostaa, että siian kalastajien on syytä pohtia minkälainen tulevaisuus Tornionjoen vaellussiialle olisi toivottavaa ja minkälaisille toimenpiteille löytyisi paikallinen tuki. Voi olla tarpeellista asettaa pidempi rauhoituskausi kääntämään siian negatiivinen kehitys (jossa otetaan huomioon siian koko elinkaari, sekä merellä, että joella).

Komissio esittää ministeriöille, että voitaisiin perustaa työryhmä erityisesti tarkastamaan, minkälaiset toimenpiteet olisivat tarpeen Tornionjoen vaellussiian kannan turvaamiselle. Työryhmän tulisi toimia yhteistyössä lippokalastuksenomistajien ja paikallisen kalastusmatkailuelinkeinon kanssa saadakseen paikallisen tuen. Mahdollisesti erityinen näytöskalastus voitaisiin sallia matkailutarkoitukseen tiettyinä aikoina, jolloin saalis voitaisiin ottaa talteen ja valmistaa perinteiseen tapaan.

Siikakannan tulevaisuus on erityisen tärkeä kysymys ottaen huomioon aloite lisätä lippokalastus UNESCO:n aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon. Hakemuksen yhteydessä tulisi varmistaa, että siian kalastus on pitkäjänteisesti kestävä.

Lausunnon on valmistellut komission vs. sihteeri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 10 maaliskuuta 2022 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Tiedoksi:

Maa- ja metsätalousministeriö

Postadress i Sverige: Storgatan 92A, SE-953 31 HAPARANDA
Postiosoite Suomessa: PL 2, FI-95401 TORNIO
Telefon/Puhelin: +46 72 5235590
E-mail: info@fsgk.se

Kansli/Kanslia: Storgatan 92A, Haparanda Sverige
Haaparanta, Ruotsi
Twitter: @Tornionjoki
Internet: www.fsgk.se